

Ensimmäistä lastaan odottavien perheiden hammashoito Pohjois- Pohjanmaan hyvinvointialueella

RRP2, P4, I1 ja I4

**Euroopan unionin
rahoittama**
NextGenerationEU

Kati Karjalainen: Hoitotakuun toteutumisen edistäminen sekä koronapandemian aiheuttaman koronaepidemian hoito-, kuntoutus – ja palveluvelan purkaminen (Inv. 1)

Hanna-Maija Tiiliharju & Jenni Uusitalo: Suun terveydenhuollon digitaaliset ratkaisut (Inv. 4)

Pohde

- 30 kuntaa
- Maantieteellisesti laaja alue
- Asukasluku 2024: **418 331**
- Syntyvyys 2024: **3 595 lasta**
- Ensisynnytyksiä 2024 n. **1000/v**
- Pohteen alueella syntyvyys on **kolmanneksi korkein Suomessa**, mikä tekee alueesta erityisen tärkeän kohteen lapsiperheiden palveluiden ja ennaltaehkäisevän työn kehittämisen näkökulmasta

Ensimmäistä lasta odottavien perheiden hammashoidon lähtötilanteen haasteet Pohteella

- Yhteistyön rakenteet ja käytännöt neuvolan ja suun terveydenhuollon välillä vaihtelivat alueella
- Suun terveydenhuollon ohjauksen sisältö ja kirjaamiskäytännöt eivät olleet yhdenmukaisia
- Perheiden ohjautuminen maksuttomalle ohjaukselle suun terveydenhuoltoon vaihteli kuntien välillä. Pilottipaikka Raahessa v. 2023; 12% ensimmäistä lasta odottavista perheistä ohjautui ohjaukselle
- Selkeää toimintamallia ja prosessia tämän asiakasryhmän tavoittamiseen ei ollut
- Tarjolla oli ainoastaan lähivastaanotto, mikä rajoitti perheiden tavoittamista ja palveluiden saavutettavuutta erityisesti Pohteen alueella, joka kattaa sekä kaupunkimaisia keskuksia että laajoja maaseutualueita

Näiden haasteiden vuoksi tavoittamatta jäivät erityisesti ne perheet, jotka olisivat hyötäneet varhaisesta ohjauksesta ja ennaltaehkäisevistä palveluista

Toimintamallille asetetut tavoitteet

- Yhtenäistää yhteistyökäytännöt äitiysneuvolan ja suun terveydenhuollon välillä.
- Luoda selkeä toimintamalli ensimmäistä lastaan odottavien perheiden ohjaukseen.
- Vakiinnuttaa ohjauksen sisältö ja kirjaamiskäytännöt koko alueella.
- Parantaa perheiden tavoittamista ja ohjautumista maksuttomalle ohjauksikäynnille.
- Ottaa mukaan asiakasnäkökulma palvelun kehittämiseen.

➔ Vahvistaa ennaltaehkäisevää työtä ja seurata sen toteutumista. Kehittää asiakaslähtöinen palvelu perheille

Kehitetty toimintamalli

1. Ensimmäisellä äitiysneuvolakäynnillä terveydenhoitaja varaa ajan suun terveydenhuoltoon etävastaanottokäynnille tai tarvittaessa lähivastaanottoon molemmille vanhemmille
2. Suun terveydenhuollon maksuton ohjauskäynti toteutuu. Ohjauskäynti sisältää yksilölliseen tarpeeseen perustuvaa terveysterveystarvontaa ja suullisen hoidon tarpeen arvion. Tarvittaessa vanhemmalle varataan aika hammaslääkärille
3. Hammaslääkäri toteuttaa tarvittavan hoidon ja laatii yksilöllisen hoitosuunnitelman

Koko perheellä on hyvinvoiva ja terve suu

Tulokset

Raahen lähtötilanne	Tavoite	Toteutunut tulos
<p>Lähtötilanne ohjautui vuonna 2023 12%, 2023, 0% kumppaneista mukana Lähivastaanotto ainoa palvelumuoto</p>	<ul style="list-style-type: none">• Nostaa perheiden ohjautumisen määrää maksuttomalle ohjauskäynnille.• Saada äitien kumppanit mukaan ohjauskäynneille• Ottaa käyttöön etävastaanotto, joka ensisijainen vastaanottomuoto• Tavoite ohjautuminen 2024 40%,• Tavoite ohjautuminen 2025 50%,	<ul style="list-style-type: none">• Vuonna 2024: 48% ohjautui ohjauskäynnille• 2025 (15.9) ohjauskäynnille ohjautui 45,0 % joissa mukana oli myös kumppani• Etävastaanotto otettiin käyttöön• Etävastaanotto kasvavaa: Vuonna 2024; 19%• ja vuonna 2025; 50,0 %
<ul style="list-style-type: none">• Vanhempi itse otti yhteyttä hammashoitolaan soittamalla, mikäli halusi ohjauskäynnille.• Ohjauskäynniltä asetettu vanhempi kiireettömän hoidon jonoon• Kiireetön hoito alkoi noin 12 kk kuluttua	<ul style="list-style-type: none">• Sujuvoittaa hoitoon pääsyä• Hammashoito tehty ennen lapsen syntymää• Läpimenoaika lyhenee	<ul style="list-style-type: none">• Aika ohjauskäynnille annettiin heti ensimmäisen äitiysneuvolakäynnin yhteydessä• Ohjauskäynti ja mahdollinen tarvittava hammashoito toteutui ennen lapsen syntymää• Läpimenoaika lyheni seitsemällä kuukaudella, ollen neljä kuukautta. Hammashoito toteutui ennen lapsen syntymää

Tulokset

Raaha lähtötilanne ja tavoitteet	TAVOITE	TOTEUTUNUT TULOS
Ei yhtenäistä sisältöä Ei yhtenäistä kirjaamiskäytäntöä	Yhtenäistää ohjaus- ja kirjaamiskäytännöt	Henkilöstö koulutettiin ohjauksen sisällön osuuden osalta ja sovittiin yhtenäiset kirjaamiskäytännöt
Yhteistyö vähäistä	Lisätä yhteistyötä neuvolan kanssa	Saavutettiin hyvä yhteistyö yli oman toimialueen (Pepsy & Tesa)

Toimintamalli laajeni Pohteella:

- Oulun eteläinen ja pohjoinen alue toukokuu 2025

Toimintamallin viimeinen vaihe käynnissä:

Oulu, Liminka ja Kempele lokakuu 2025

Yhteenveto

Palvelu on **selvästi parantunut kehittämisen tuloksena:**

- Vanhempien ohjautuminen on tehostunut, saavutettavuus parantunut etävastaanoton myötä ja hammashoito toteutuu oikea aikaisesti ennen lapsen syntymää.
- **Asiakaslähtöinen, ennaltaehkäisevä työ Pohteella on vahvistunut ja sen suunta on kirkas kuin pohjantähti!**

Tulevaisuus – millainen palvelu on asiakkaiden saatavissa tulevaisuudessa? jatkokehittämistarpeet?

1. Perheiden palvelut ovat Pohteella ovat entistä saavutettavampia, ennakoivampia ja perheitä tukevia
2. Vanhemmat eivät jää yksin ja lapsen suun terveys kulkee mukana elämän alusta asti.
3. Palvelu kohtaa perheen jo ennen kuin huoli / haasteet syntyvät
4. Käytössä on digitaalisia ratkaisuja perinteisen lisäksi
5. Moniammatillinen / monialainen yhteistyö näkyy perheille

Tulevaisuus

1. Tietopohja: Kehitetään seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia
2. Osallisuus: Vahvistetaan perheiden ääntä palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa
 - Asiakaspalautteet, koonti ja analysointi
3. Resurssit: Turvataan riittävä henkilöstö ja osaaminen

Kehittämistarpeet

Kiitos
